

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimaj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopsne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

„Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenec“ in zavarovalstvo.

Kar smo v sobotnem članku prorokovali, to se je še isti dan izpolnilo. V svojem članku povodom debate o deželni zavarovalnici smo trdili, da je „Slovenec“ namenoma o tej debati poročal tako, da ne more iz njegovega poročila nihče spoznati dejanskega stanja te zadeve, in trdili smo, da je to storil v namen, da bi mogla njegova duhovščina še dalje begati ljudstvo, češ, napredna stranka neče deželne zavarovalnice. Kako resnična je bila naša trditev, se je izkazalo še oni isti dan, ko je bila izrečena. „Slovenec“ je namreč v soboto prav krepko ubral to struno in po novil to isto, kar je deželni odbornik Povše v deželnem zboru sam ovrgel in posredno proglasil kot laž. Tako je honetnost naših politikujočih duhovnikov!

Zajedno se je zavzel „Slovenec“ tudi za „Vzajemno zavarovalnico“, tisto ponesrečeno podjetje, kateremu je ljubljanski škof posodil svoje ime, ki je pa v zlic temu v tako neprijetnih razmerah, da so podgane že začele zapuščati ladjo.

Stvarnega ni „Slovenec“ v obrambo škofove zavarovalnice ničesar povedal. „Slovenec“ se sploh že dlje časa ne spušča v stvarno politiko v gospodarskih vprašanjih; kadarkoli izide v našem listu ali kje drugje stvarna strokovna kritika o kakem klerikalnem podjetju, vedno se zadovoljuje s tem, da malo pozabavlja, sicer pa se uda in kritike niti ne poskusi ovreči.

Tako tudi zdaj. V soboto se je celo postavil na stališče, da napredni list sploh nima pravice kritikovati klerikalnih naprav. Ves poten cgorčenja vprašuje, kaj naprednjakom sploh mar škofova zavarovalnica; naj bo zavarovalnica tudi blizu propada, naprednjakom to nič mar.

Počasi, gospóda pobožna! To stališče je sicer jako komorno, a mi ga ne bomo nikdar priznali in to iz dveh razlogov ne.

Po našem trdnem prepričanju mora časopisje izvrševati javno kritiko. Časopisje, ki te dolžnosti ne izpolnjuje, sploh ni vredno, da obstoji.

Posebno potrebna pa je javna kritika v gospodarskih stvareh. Ogromna množica ni v stanu presoditi, če je kaka gospodarska naprava dobra ali če je slaba. Kako naj kmetsko ljudstvo ve, kakšen je dejanski položaj vzajemne zavarovalnice, kako naj presodi, če je ta zavod, ki se mu z ozirom na škofovo pokroviteljstvo predstavlja kot cerkveno podjetje, zaupanja vreden ali ne, kako naj kmet ve, da s celim svojim premoženjem jamči za spekulativno podjetje nekaterih profitaželnih gospodov? Niti meščan niti kmet ne more tega sam vedeti in zato zahteva javna korist, da časopisje ljudstvo opozori na dejanske razmere.

Mi bi o škofovi zavarovalnici lahko že sedaj še razen tega kar smo povedali, lahko še marsikaj zanimivega pisali. Tako n. pr. o določevanju premij. Tudi o vprašanju glede povratnega zavarovanja bi lahko razpravljali. Toda to si prihranimo za drugo priliko. Za danes povemo samo „Slovenec“, da si ne damo omejiti ali celo vzeti pravice, kritikovati gospodarske naprave. Kakor smo v zadevi konsumnih društev branili javno korist, tako bomo tudi postopali glede škofove zavarovalnice. Ta stoji na slabih nogah in če mi pojasnjemo njene slabosti, zgodi se to v zavesti, da se potegujemo za korist ljudstva.

Životopis Rousseaujev.

Ker so na novo šolo pri Sv. Jakobu napisali tudi ime „Rousseau“, je to razvnelo „Slovenca“ tako, da podaje ljubljanskim „kratkokrilčicam“ životopis omenjenega velikega Francoza. Ta po „Slovenčevih“ ogromnih učenjakih skrpani životopis je tako zanimiv, da ga moramo podati tudi svojim čitateljem, ker bi bilo res škoda, če bi se ne seznanili s tem najnovejšim govedarskim produktom „Slovenčevih“ redakterjev.

„Slovenec“ piše: „Jean Jacques Rousseau je imel neumnega očeta, ki je, namestu da bi po svojem poklicu ure delal, cele noči s svojim majhnim sinom opolzke romane bral in tako strup nenravnosti za-

sejal v srce svojega otroka. Rousseau prave vzgoje sploh nikdar užil ni, ker je mati pri njegovem porodu umrla. Studirati ni mogel zaradi revščine; zato je postal najprej pisar, pa so ga spodili kot lenuha. Potem se je učil bakrorezstva in je dobil surovega mojstra. Tu se je navadil lagati in krasti ter je ušel. Nekaj časa je blodil okrog. Dasi je bil kalvinske vere, se ga je usmilil neki katoliški župnik in je prosil zanj podpore. Usmilila se ga je neka gospa Warens in ga je podpirala. Rousseau se ji je s tem hvaležnega izkazal, da jo je zapeljal; pozneje je bil pa tako liberalen, da je popisal javno s polnim njenim imenom svojo in njeno sramoto ter jo s tem izdal svetu. Ko je od nje dobljeni denar zapravil, je stopil v službo k neki stari plemeniti gospe. Tej je ukradel srebrno zapestnico in tatvino potaknil njeni dekli. V Turinu se je „izpreobrnil“ h katoliški veri, ko je spoznal, da so katoličani tako dobrotljivi. Ob njegovi „izpreobrnitvi“ so menihi zanj nabrali dvajset lir, da mu pomagajo. To se mu je pa premalo zdelo in je pozneje zopet postal kalvinec. Stopil je v službo pri grofu Solarju. Njegov sin ga je učil latinščine. Bil bi lahko postal srečen, pa se je začel potepati z malopridneži po Turinu, je vkljub prijaznim svetom zapustil službo in vagabundiral po deželi. Potem je začel muzicirati in note prepisovati, da se je preživil.

Potem je šel v Pariz k vojakom, pa je takoj pustil vojaščino, ker ni hotel držati discipline. V Lyonu je bil zopet brez solda in je pribežal k svoji ljubi Warens nazaj, da mu je stregla v bolezn. Odslej je bil hipohonder. Izkušal je iznajti stroj za letanje po zraku, hotel je postati deklamator, igralec šaha in komponist oper. Opera „Les Muses galantes“ pa ni imela uspeha. Postal je na to po sreči tajnik francoskega poslanca v Benetkah, pa je hitro pustil službo in začel izdajati neki list, ki je po prvi številki že prenehal.

Leta 1745 je zapeljal neko natakario v Orleansu in je živel z njo v konkubinatu, dasi je bila tako zabita, da še dvanajst mesecev ni znala naštet. V tem času se je preživiljal s tem, da je za denar note

prepisoval. Njegova Reza mu je rodila pe nezakonskih otrok. Rousseau pa za nobenega otroka ni hotel skrbeti in jih je vse spravil v najdenišnico, da so mu jih „klerikalci“ redili. Neka madame d'Epinau mu je na svojem posestvu dovolila stanovanje, da bi mirno izdeloval svoje spise. Hitro se je zaljubil v njeno sestro, a ta ga je zavrnila. Potem je zaradi svojih spisov moral bežati iz Francoske, je begal po Švici in ušel na Angleško. Bolan, potrta na duši in na telesu, je prilezel na Francosko nazaj, kjer je živel pod imenom Renou in note prepisoval, dokler ni v revščini umrl.

Nam ne prihaja na misel, jednega največjih duhov človeštva, ki je s svojim mišljenjem in učenjem mogočno vplival na svoj čas, braniti pred pritlikovci ljubljanskega političnega lista za slovenski narod. Ugovarjati pa moramo z vso odločnostjo proti barbarstvu, da se spomin Rousseaujev po blatu vlačí, in da se slovenskemu narodu opiše nekako tako, kakor da na svetu ni družega počenjal, nego zapestnice kradel in ženske zapeljal. „Slovenec“ mora svoje čitateljstvo stavljati z ljubo živinico, ki se pase po zeleni travi, v jedno in isto vrsto, ker bi se drugače ne predrznil, pokladati mu tako dušno krmo!

Poslušajmo še, kako pobožni kolarniki okrog škofovega lista dostojno završijo svoj „životopis: „Ljubljanski meščani pa, ki bodo morali svoje hčere pošiljati v to šolo, bi dobro storili, če bi zahtevali od magistrata, da naj Rousseaujevo ime zapiše rajši na neki drugi institut, ki ga liberalci v smislu zahteve „prvotnega divjega stanja“ jako cenijo, — v katerega pa ljubljanske matere svojih hčera ne pošiljajo“...

Tudi dobro! Ali na to mesto ubogi Jean Jacques ne pride, ima preveč konkurentov, in sicer izmed — papežev samih! Sicer je pa ves trud zaman: Rousseau ostane svitla zvezda na obnebu človeštva — in naj se ljubljanskega škofa grahasti urhi v svoji nečedni luži še tako napihujejo. To smo hoteli povedati in družega nič!

LISTEK.

Črnogorci in Črnogorke.

Hrvatski spisal dr. Ivan Hoić.

(Dalje.)

Ženski „koreti“ ali „zubuni“ so tudi iz belega sukna ter so tako napravljene kakor moški, samo daljši so in rokavov nimajo. Srajce so navadno volnene, redkeje lanene ali iz konopljene prtenine. „Ošice“ srajc so vezene z volnice, tako tudi rokavi. Premožnejše žene imajo z zlatom vezene rokave.

Črnogorka si spleta lase v dve kiti izven čela ter si jih pripenja zadej. Na glavi nosi modrolisast robec, ki je pritrjen vrhu glave z iglo. Pasovi so iz kož ter so različno okrašeni. Nekatere nosijo mesto pasa srebrne „čemerne“. Ob pasu visi „sindžir“ (veržica), a na koncu nožiči, ključki in druge drobnarije. Zenske nosijo bele volnene nogavice, ki segajo do kolen; tudi nosijo opanke. Premožnejše imajo tudi uhane in pratane. Dekleta se oblačijo v Črni gori tako kakor žene, samo da si spleta lase v jedno kito ter jo zavijajo zadej v kolač; na glavi pa nosijo čepico in robec. Ob slabem vremenu se ogrinjajo žene in dekleta

s pisanimi in črnimi plašči. V Brdu nosijo žene na glavi visoke fese in bel robec, srajce in nogavice pa imajo pisane.

Črnogorec se hrani slabo. Glavna jed mu je koruzni bruh, sir in luk. Za zimo spravi Črnogorec krompirja in zelja ter zakolje skopca, ga osoli in posuši. Grah, lečo in bob hrani za poste. Črnogorec je malo mesa, živino rajše prodaja, da kupuje žito. Pšeničnega kruha je malo, jedinele o velikih praznikih, godovih in o svatovščinah zamesijo pšeničen kruh, kuhajo meso in pijó vino in žganje. Sicer pijó samo vodo. Medico pripravljajo iz medu samo v nekaterih krajih Brda. Kavó imajo Črnogorci jako radi; v novejšem času se razširja po vsej deželi uživanje kave. V nekaterih krajih pojedó tudi mnogo rib. Bogatejši imajo tri obroke ali obede: zajutrek, kosilo in večerjo; siromašnejši imajo dva ali samo jeden obrok. — Vkljub svojemu siromaštvu so Črnogorci jako gostoljubni. Oni postrežejo tujca z vsem, kar imajo, a potem se hočejo še oproščati, da ga niso mogli boljše pogostiti.

Vkljub strogim običajem in skromnosti Črnogorca, katere se mora nazivati v primeri z ostalo Evropo uprav špartanska, vendar ni Črnogorec dlakocepitelj ali črnogledec, marveč preveča vse njegovo bitje

nekak močen pesniški dih. V resnici so siromašni in tako zloglasni Črnogorci ne samo narod vitezov, temveč tudi pesnikov. A to velja tudi za največjega siromaka v deželi. V Črni gori poje vse, celo sicer tako plašne žene. Kadar posejajo ti bojaželjni junaki proti večeru okrog ognja, prime drug za drugim za gusli in prepeva pri tem jednostavnem glasbilo junaške pesmi, slavna dela svojih pradedov, dokler se ne dvignejo vsi kakor iz sna: tedaj se jim oči svetijo, a v pesti stiskajo svoj handžar. Ženske pa prepevajo po dolinah in planinah, posebno slaveč kreposti svojega junaka, ako jim ga je morda ugrabila neusmiljena smrt na bojnem polju. A koliko se šele poje o velikih praznikih, o godovih, cerkvenih blagoslovljenjih itd., ko se sestajajo moški in ženske v svečani opravi, da igrajo „oro“! Tako se ne guje še danes v Črni gori narodna pesem v svoji izvirni krasoti kakor gotovo nikjer drugje v Evropi.

Črnogorske hiše so znotraj in zunaj jako primitivne, dasi so zidane iz kamena. V obče imajo Črnogorci dvoje vrst hiš. V prvih stanuje zajedno z ljudmi tudi živina. Pri tleh je žival, ljudje pa stanujejo v gornjih prostorih, kamor vodijo stopnjice znotraj ali zunaj. Sredi koč visi na verigah kotlič, v katerem pripravlja gospodinja vsa

jedila. V nekaterih kočah imajo pod kotličem na kamne pritrjen raženj, na katerem pekó vse pečenje. Ker koč nimajo dimnika, je znotraj vse zakajeno od ognja in dima. Koče onih Črnogorcev, kateri nimajo živine, so prtilične ter imajo trda gola, prstena tla. Premožnejši imajo za živino dvorišča in staje. V vaseh so postavljene kočje brez vsakega reda, okrog cerkve in šole so redkeje razvrščene. V obče je malo mest, kjer stoje hiše druga poleg druge ter tvarjajo ulice. V Baru in Podgorici pa je celo neke vrste tlak, seveda večinoma v ozkih in krivih ulicah. V nekaterih mestih je tudi trg z bazarjem. Vsem je v Črni gori samo dvanajst malo večjih mest, ta so: Podgorica, Bar, Ulcinj, Nikšić, Kolašin, Andrijevica, Danilovgrad, Spuž, Virpazar, Rieka, Njeguš in Cetinje. Ako pogledamo na zemljevidu omenjena mesta, opazimo, da leže na jugu, odnosno v sredini dežele ali na vshodu, dočim ni v prostrani zahodni polovici Črne gore od prestolnice do najsevernejšega kota mej Magličem in Pivo niti jednega imenovanega mesta. V ostalem pa so tudi omenjena, redko sejana mesta, izvzamši Podgorico, Bar in Ulcinj, tolika, kakor naši trgi ter ne štejejo več nego 3000 prebivalcev. Ako poleg tega še pomislimo, da je pripalo večje število teh mest šele nedavno, po zaključku hero-

V Ljubljani, 8. julija.

Dr. Rieger o položaju na Češkem.

Urednik varšavskega lista „Gazeta Polska“ je govoril z dr. Lad. baronom Riegrom, ki se je o položaju na Češkem izrazil takole: Vsaj to tolažbo imam, da moj program ni izginil docela, nego da so ga sprejeli Mladočehi. Zato ne sovražim nikogar, nego sem za to, da bi se naše narodne stranke v tako resnem položaju, kakoršen je sedanj, zjedile in zbrale svoje moči. Jaz delam tudi v tem oziru, toda sprave doslej ni bilo doseči. Tudi s 4 novimi strankami je treba računati, z radikalci, narodnimi socialisti, socialnimi demokrati in agrarci. Nasproti tem strankam stoje Mladočehi v istem razmerju kakor svoje dni Staročehi nasproti Mladočehom. Radikalci so Mladočehom prav blizu. Vzlic boju so nedaleč Mladočehov tudi socialni demokrati, o katerih se ne more reči, da so izključno mednarodni. Jaz mislim, da so bodo češki socialni demokrati kmalu otresli dunajskega vodstva. Naši socialni demokrati, ki imajo nekaj sposobnih ljudi, so nasprotniki narodnega zatiranja ter podpirajo češke manjšine, kjer je prebivalstvo povetini nemško. Socialni demokrati delujejo torej sporedno s češkimi narodnimi strankami, samo v vprašanju drž. prava in jezikovnih navedb hodijo tako, kakor jim velevala dunajsko vodstvo. Ker so se v tem odtegnili narodnem stališču, so izgubili na Češkem dva mandata, na Moravskem pa enega. Najbolj nevarni nasprotniki Mladočehov so agrarci, ki bodo najbrž že pri bodočih čeških deželnozborskih volitvah v kmetijskih občinah vzeli Mladočehom več mandatov. Z ogorčenjem je govoril dr. Rieger o preganjanju Poljakov na Pruskem. Nemci postopajo s Poljaki uprav brutalno. Naravnost neverjetno je, da more tako visokonaobražen narod kakor je nemški, postopati toli nečuvno surovo in krivično. Dr. Rieger se je končno spominjal napredka med Čehi. „Ko sem bil še mlad“, je dejal, „ni v Pragi izmed višjih stanov in inteligence nihče govoril češki. Vsakdo je mislil, da se dviga nad priprosti narod, ako govori nemški. Češčine se je inteligence sramovala, ker je smatrala ta jezik „zaničevanim jezikom hlapcev in dekel“. Dandanes pa govori celo plemstvo nemškega imena v svojih salonih češko! Kolika izprememba časa!“

Sv. sinod se brani in zagovarja.

Na Ruskem se je zgodilo nekaj nečuvnega: sv. sinod se zagovarja in brani! Sv. sinod, čegar moč in vpliv sta večja kakor moč ministrstva, čegar načelnik, višji prokurator, je v istini drugi car, sv. sinod, pred čegar ukazi in prepovedmi je trepetala vsa pravoslavna Rusija, se mora braniti in zagovarjati radi izobčenja grofa Tolstega. „Misionarskoje Obozrenije“ je pri neslo obširen odgovor sv. sinoda na javno pismo grofa Tolstega, ki je dokazal, da je izobčen po krivem. Odgovor sv. sinoda sta sestavila baje jamburški škof in misionar

linskega kongresa, je povsem jasno, da je sestajala do nedavna Črna gora iz samih vasi. Sicer štejejo nekatere teh vasi več sto hiš, a druge imajo zopet samo par koč; razumeje se, da je to odvisno od kakovosti tal. Najgostejše prebivalstvo je v zetski in crniški dolini in na podgoriški ravnini, kakor v obče na jugu; dosti naseljene so tudi nekatere doline na vshodu in severu, najslabše pa so obljude kraške krajine visokega pogorja.

V vsem šteje Črna gora okoli 220.000 prebivalcev, in sicer: približno 100.000 moških in nekaj več ženskih. Po tem živi poprečno na km² 23 prebivalcev. Splošno se je mislilo, da ima Črna gora mnogo več prebivalcev, in to zato, ker se je ta uboga dežela bojevala skozi veke s Turki ter se je po težkih udarcih zopet pojavljala na bojnem polju, rekel bi, v nerazrušljivi moči. Pri malem številu črnogorskih prebivalcev dokazujejo njih boji ne samo izvanredno moralno, temveč tudi fizično moč črnogorskih junakov. „Črnogorci“, piše Nemec dr. B. Schwarz, „so v resnici podobni zmaju, kateremu zraste na novo glava, kakor hitro si mu katero odseka!“

Po veri se dele Črnogorci na pravoslavne (do 190.000), rimskokatoliške (okoli 10.000) in mohamedance (do 20.000). Glava pravoslavnih cerkev je metropolit na Cetinju.

(Konec prih.)

Skvorcov in neki Stoss. Ta odgovor pa dokazuje samo to, da je tudi v Rusiji nekdanji in neomajni vpliv cerkve in vere omarjan, da se inteligenca upa ugovarjati najvišji cerkveni oblasti ter da je tudi na Ruskem dovoljeno dvomiti o nezmotljivosti duhovnikov. Grof Tolstoj ima za seboj vse izobražene ruske sloje. Prejšnji obsojenec je postal sodnik, sv. sinod pa sedi na zatožni klopi ter se obupno zagovarja in brani! Svobodna misel se dviga zmagovito in brezobzirno tudi v megleni Rusiji!

Vojna v Južni Afriki.

Vojna se bo nadaljevala dotlej, da bodo Buri uničeni in docela iztrebljeni. To je sklep angleške zbornice, v kateri sta zakladni kancelar Hicks Beach in vojni minister Brodrich povedala, da je vsako nadaljnje pogajanje z Buri brezuspešno. Krüger in generali Burov so sklenili, da sprejmo le popolno neodvisnost in samoupravo obeh burških republik, vse drugo odklanjajo ter se bodo borili dalje do skrajnosti. Anglija mora torej vojno nadaljevati. 19 mesecev že traja boj angleške velevlasti z dvema malima kmetijskima državicama, okoli 3000 milijonov kron je Anglija že porabila, izgubila celo armado častnikov in vojakov, a konca ni videti. Bur ne le niso izgnani in iztrebljeni iz svojih dveh dežel, nego so se polastili še večine Kaplandije. Tako stanejo na ogromne daljave raztegnjene operacije Angležev vsak dan 40 milijonov kron. Gotovo je, da se Buri ne morejo več meriti z Angleži na odprtem polju in v velikem boju, kajti Angležev je nad 200.000 mož, Burov pa jedva 12 do 14.000, ali mala vojna se bo nadaljevala vendarle brez konca in kraja. Krüger in Botha trdno upata, da ostanejo končno Buri gospodarji na svoji zemlji.

Dopisi.

Iz Rakeke, dne 7. julija. Kot dodatek in popravek k notici „Občinske volitve na Rakeku“ objavljeni v št. 152 tega lista sledeče v pojasnilo: V III. razredu zmagali so klerikalci s 4 glasovi in ti so: opisani Vicentini — volilec III. in ne I. razreda, in 3 pooblastila iz takozvane daljne Amerike. Govori se splošno, da so imeli klerikalci do 15 takih pooblastil, volili so pa le na korajžo trije, ostali potisnili so se pa v ozadje, ko se je prišlo na sled slepariji. Da so se pooblastila skovala, pisala in podpisali ponaredili na Rakeku je skoro že dognato, zaslužene kazni ne oddidejo ti slepariji. V prvem razredu dopustilo se je pa voliti g. Hanušu za kneza Windischgrätza — ta bržkone smatra za „kavalirmässig“ če se vmešava v naše volitve — tudi z nepravilnim pooblastilom in ta glas je odločeval. Volili smo sedaj v tretjič, a tudi v četrtič se vidimo. Pritisk bil je velikanski, agitacija klerikalne stranke presegla je pa že vse meje; tako da je bilo že gnusno, da prav ostudno. Črnci vporabljali so vsa sredstva, v cerkvah, gostilnah, privatnih hišah in še celo na polju niso pustili v miru deklet in žena! Agitacija od naše strani, ni bila niti senca one in naši možje, došli so neprisiljeno na volišče. Pri predzadnji volitvi protestirali smo proti nepravilno sestavljenemu imeniku in obelodanili tudi sleparijo, da so ti možje črtali južno železnico po reklamacijski dobi! — pri volitvi 4. t. m. pokazal se je pa zopet nov slučaj, da so črtali od predzadnje volitve samovlastno gospoda J. Stergulca v I. vol. razredu — to bi bil glas naše večine; več volilcev v drugih dveh razredih njih stranke, kateri so bili nepravilno vpisani, so pa seveda lepo popravili, da ne izgube v dan volitve glasu. Kdo bi se tedaj ne zoperstavil takemu postopanju? Ljudstvo je silno ogorčeno, ker je spoznalo sleparstvo. Prignali so toliko volilcev ozir. prišli k volitvi mož, kateri so njim nasprotnega mišljenja s pretnjo, da ne bo zveličan, da bo za večno pogubljen, da mu bo pogorelo posestvo itd. itd., kdor ne voli s klerikalci. Mi smo z izzidom popolnoma zadovoljni ker smo pridobili od predzadnjih volitev, v III. razr. še 9 glasov; zmaga nasprotne stranke je le golo sleparstvo in na dan volitve ni bilo pri njih nikakega odkritega veselja, le župnik Regen je hripavo čez mizo se stegal in vpil „zmaga je naša“. Izid te volitve razkrinkal je to stranko popolnoma in mi nikakor ne odnehamo, dokler ne spravimo nove dokaze na dan, da svet izvé, kako da

uradujejo ti možje pri obč. upravi. — Naši duhovniki že zdavnaj ne vedo za svoj položaj, vsak brati se z možmi take vrste, kateri so zmogni vsem aleparijam! Vsaj kmet obilokrat sam pravi: poštenih ljudi ima klerikalna stranka prebito malo — čim večji ničvrednež, slepar lump je, dobi pri njih zavetje in zveličan bode gotovo!

A ozorni bodite, da Vas ne bodo prevarili in da Vam naš kmet ne pokaže fige. — Čemu to ruvanje, čulo se je iz marsikaterih ust, a mi Vam odgovorimo: Mi ne zahtevamo od Vas nič drugega, kakor da pošteno in vestno pri občini uradujete in s strankami tako tudi postopate — dokler pa imate take sleparje v svoji sredi, spreobrnitve ni pričakovati in radi tega pozivljamo tudi c. kr. deželno vlado, da naredi v naši občini red in da razpiše nove volitve — ker po starih volilnih imenikih volili bi lahko še 7 let in do reda še ne bi prišli.

Okoličani, volilci, priskočili so nam vsi na pomoč, hvala jim na tem mestu, še posebno pohvalo pa izrečemo onim iz Cérkvice, ki so se v tako obilnem številu vdeležili. Nič vas naj ne straši! Prišli ste že trikrat a tudi četrtič ne smete izostati, pred vsem vas pa opozarjam in vam na srce polagam — ko imate i vi obč. volitve pred durmi — da ste odločni, da nastopite neustrašeno, složno, vsi za jednega, jeden za vse, in to vam bo tudi sveta dolžnost resno dolovati na to, da dobite v obč. svet može veljake in poštenjake, kateri bodo skrbeli za obč. korist cele občine, nikakor pa kakih zgag ali hinavcev. Najlepši izgled bode vam naj Rakek, katerega občinska uradnja slovi že po celem Kranjskem. Na delo tedaj s prostim, vestnim in poštenim srcem!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. julija.

— Osebnosti. Kolegij kranjskih notarjev je imel včer občni zbor, na katerem je bil notar in državni poslanec gosp. Ivan Plantan izvoljen prezidentom kranjske notarske zbornice. — Imenovani so davčni oficijal g. Ivan Fink davkarjem, davčna pristava gg. Jakob Droll in Gustav Kernc za davčna kontrolorja, davčni praktikant gosp. Viljem Wolf in domobranski narednik g. Ivan Stiene za davčna pristava.

— Občinski svet ljubljanski ima jutri v torek, 9. julija ob šestih zvečer sejo v mestni dvorani. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in poročila o prošnji Frana Faleschinija v zadevi parcelacije posestva ob Elizabetnej cesti. O magistratovem dopisu glede investovane glavnice in v zadevi pridobitve prometne glavnice za mestno elektrarno O razsodbi c. kr. upravnega sodišča v zadevi samoslovenskih uličnih tabel in o nabitji dvojezičnih uličnih tabel; o prizivu Jerneja Klemenca proti sklepu občinskega sveta z dne 16. oktobra 1900; o odločbi deželnega odbora kranjskega v zadevi rekurza Zeschkovih dedičev proti sklepu občinskega sveta z dne 3. julija in 9. dec. 1894; o vlogi Frana Železnikarja, v zadevi svoječasnno podeljenega mu meščanstva. O županovem dopisu v zadevi zamenjave sveta za gradnjo domobranske vojašnice in o živinskem prekladališču poleg mestne klavnice; o županovem dopisu v zadevi kredita za nekatere dvojezične ulične table in hišne tablice; o prizivu „Kranjske industrijalne družbe“ proti odmerjenju 20% ne občinske priklade od predpisane jej obrtarine; o magistratovem dopisu v zadevi dovolitve dodatnega kredita 1026 K 34 v za nakup stavišča za novo državno obrtno šolo na Prulah; o prošnji „Dramatičnega društva“ za brezobrestno posojilo 6000 K; o magistratovem dopisu glede nakupa 8 izvodov 4., 5. in 6. snopiča zgodovinskega zbornika „Stara Kranjska“; o prošnji „Surovinskega društva“ čevljarske obrtovalne zadruge v Ljubljani za podporo; o prošnji „Podpornega društva za slovenske visokošolce v Gradcu“, da mu pristopi mestna občina ljubljanska za ustanovnika; o prošnji „Avstroogrškega pomočnega društva v Norimberku“ za prispevek; o računskih sklepih a) potresnega, b) 3% nega posojilnega in c) regulacijskega zaklada. O prošnji posestnika Antona Dečmana v zadevi opustitve projektovanih ulic Sv. Cirila in Metoda; o prošnji istega posestnika v za-

devi parcelacije južnega dela njegovega posestva ob Elizabetnej in Kuhnovej cesti; o županovem dopisu glede tlakovanja Gradišča med Erjavčovo cesto in Kongresnim trgom; o županovem dopisu v zadevi rešitve nekih pritčeb nekaterih prebivalcev št. Jakobske župe; o prizivu c. kr. inženirja Jaromirja Hanuša proti magistratnemu odloku v zadevi prezidave gospodarskega poslopja poleg njegove hiše ob Kuhnovej cesti. O oddaji službe polic. stražnega vodje in nadstražnika ter dveh definitivnih stražnikov; o prošnji upokojenega detektiva Mihe Šubra za zvišanje pokojnine; o prošnji nekakega magistratnega uradnika za pomaknenje v višji činovni razred; o prošnji nekakega hišnega posestnika, da bi smel dovoljeno mu 3% no posojilo vknjižiti na drugem mestu.

— Kaj pa to pomeni? Piše se nam: Baron Schwegel je podal v zadnji seji deželnega zbora kranjskega samostalni predlog, naj se v volilni red postavi določba, da deželni uradniki in uslužbenci nimajo pasivne volilne pravice za deželni zbor. Na prvi pogled bi človek mislil, da je ta predlog naperjen proti učitelstvu, ker tudi učitelje prištevajo nekateri med deželne uslužbence in to ne brez vzroka, ker učitelje plačuje dežela. Vsak paragraf je zavil; ta ga tolači tako, drugi zopet drugače; zato opozarjamo naše poslance, da naj bodo pri stilizaciji tega novega paragrafa previdni, da ne bo krtil učitelstvu primerne volilne pravice. Pripomnja uredništva: Pri dotični stilizaciji se je na to ozir jemalo, ter so poslanci narodno-napredne stranke odločno zahtevali, da se je sprejelo besedilo, koje ne dopušča nikakega dvoma. Učitelji ne bodo izključeni, nego samo deželni uslužbenci, kakor so na primer pri mestu izključeni mestni uslužbenci. Zategadelj se je zavrgla prvotna stilizacija stavljenega predloga, ter se je poseglo po besedilu ljubljanskega volilnega reda. O stvari se bode itak razpravljalo še v zbornici, ter se bode tudi takrat z vso odločnostjo naglašalo, da se učitelstvo ne izključuje!

— Nepotrebna cesta. Občinski svet ima jutri sejo. Na dnevnem redu je tudi razprava o opustitvi jednega dela neke na Poljanskem predmetju projektovane ceste. Ta del pelje ob Dečmanovem svetu in čez posestvo Jezuvitov, mej parcelo, ki je formalna last Jezuvitov in mej parcelo, ki je sicer formalna last stavbenika Faleschinija, dejanjski pa last jezuvitov, za katere je Faleschini svet kupil, in kateri svet tudi kot pravi lastniki živajo, čeprav niso nanj prepisani. Ta projektovana cesta nima nikakega pomena in je gotovo, da se ta del ceste nikdar ne zazida. Na prava tega dela ceste stala bi občino lepe tisočake, cesta pa bi ne imela nobenega drugega pomena, kakor da se jezuvitom na mestne stroške napravi še četrti vhod na samostansko posestvo akoravno imajo vhod iz Elizabetnih ulic in še od dveh drugih projektovanih cest. Obč. svet je opustil že več bolj potrebnih cest in zato si ne moremo misliti, da bi ne opustil tega popolnoma nepotrebne dela projektovane ceste.

— Teletarski dovtip je napravil Šusteršičev rabelj. Ta dovtip se glasi takole: „Sklicujoč se na paragraf 19 tiskovnega zakona zahtevam, da sprejmete glede dnevnih vesti „Novi sotrudi“, priobčene v 151. številki „Slovenskega Naroda“ z dne 5. julija 1891. sledeči stvarni popravek: Ni res, da sem jaz, ki sem kot dr. Lampetov pooblaščenec prinesel v uredništvo „Slovenskega Naroda“ popravek k dnevnim vestim „Otročja šala“, se vam predstavil kot njegov pravni zastopnik. — V Ljubljani, 6. julija 1901. — Jožef Grošel. — Spoštovani hlapec „Katoliške tiskarne“ Jože Grošel nam je minoli teden prinesel neki popravek Šusteršičevega rabelja. Imeli smo njega in otročjega Lampeta nekoliko za norca; zahtevali smo, da se mora hlapec izkazati s pismenim pooblastilom, češ, če hoče Lampeta v tej pravni zadevi zastopati, se mora legitimirati kot Lampetov pravni zastopnik. Hlapec je res prinesel pooblastilo. Zgorajšnji popravek torej ni drugega kakor teletarsko neumna šala Šusteršičevega rabelja.

— Rim in tržaški škof Šterk. Razni listi poročajo, da je kardinal Rampolla v papeževem imenu pisal tržaškemu škofu Šterku pismo, v katerem mu prav toplo priporoča, naj bo zmernejši v svojem

sovraštvo zoper Italijane. Škof Šterk — pa sovraženi Italijanom! Kdor količ kaj zasleduje postopanje škofa Šterka, vé, da tega očitavanja prav gotovo ni zaslužil, če tudi je suspendiral laškega župnika Jurizzo. Mogoče pa je že, da je dobil kako tako pismo, saj vladajo katoliško cerkev sami Lahi.

— Družbe sv. Cirila in Metoda 133. vodstvena seja je bila 4. julija 1901. v družbinih prostorih „Narodnega doma“. Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Martin Petelin (blagajnik), Luka Svetec (podpredsednik) dr. Ivan Svetina, Ivan Šubic in Anton Žlogar (tajnik); od nadzorništva: Oroslav Dolenc. Prvomestnik Tomo Zupan odpravi ob 3 uri popoldne sejo. Spominja se pokojnega, za družbo jako delavnega bivšega prvomestnika prve ljubljanske podružnice in družbinega razsodnika Ivana Gogole, predsednika notarski komori ter pokojnih družbinih dobrotnikov: župnika Ivana Debeljaka in trgovca Mihaela Pesjaka. V znak sočaljstva in v počestčenje njihovega spomina so navzočniki na prvomestnikov poziv ostali raz svoje sedeže. — Obširno prvomestnikovo poročilo glede korakov, ki jih je storil v prosepah družbinega gmotnega stanja pri raznih rodoljubih, se sprejme v znanje. — Blagajnik je izkazal od 1. januarja do 1. julija t. l. 19,107 kron 73 vin. dohodkov in 19.338 kron 41 vin. stroškov; torej 230 K 68 vin. primanjkljaja. Ko se določi vopred XVI. veliki skupščini v Mariboru 8. avgusta t. l. in se rešijo došle vloge, zaključni prvomestnik sejo ob 6. uri zvečer.

— Dr. Jan — ponesrečil. Iz Gorij se nam piše: Žalostna smrt našega rojaka dr. Ivana Jana je pretresla vsakomur srce. Posebno kdor je z njim dalje časa občeval in ga bližje poznal, ve, kako plemenito srce je imel. Pokojnik je več let bolehal na nevrasteniji. Zato je obiskal razne zdravnike in zavode, a nič mu ni polajšalo njegovega mučnega stanja. Lani osorej je hudo bolan poskusil zadnje sredstvo: šel je v samoto na planino „Klek“ — 3 ure hoda od tod, — kjer je ostal dva meseca. V 14. dneh že je čutil obračanje na bolje in jeseni se je vrnil popolnoma zdrav s planine. Kako je ta čas živel gori, je popisal v svojem govoru, ki ga je imel jeseni v „Narodnem domu“ v Ljubljani in katerega je dal ponatisniti. Ta način zdravljenja nevrastenije, katerega je sam na sebi skušal, ga je tako navdušil, da je hotel letos spomladi narediti zavetišče za nevrastenike pod svojim vodstvom na brihu Homu nad njegovo rojstveno vasjo. Prosil je podpore za svoje podjetje na raznih straneh, a povsod je dobil nepovoljen odgovor. Ta neuspeh njegovih prošelj se je začel takoj kazati na njem. Prej tako vesel, zabaven in živahen je postal otožen in zamišljen. Potem ga je pa tisti lažnjivi in surovi napad v predzadnjem „Demoljbu“ tako potrl, da je vsled tega ostal dva dni v postelji. Stara bolezen nevrastenija se je pokazala v polni meri. Iskat je šel — kakor lani — zopet zdravja na Klek, kjer je pa našel svojo smrt. Še v ponedeljek 1. julija je pisal prijatelju v Gorje in mu naročal, kaj naj mu prinese v sredo 3. julija gori, kjer se bota sešla v Meji dolini. Prijatelj je prišel v dogovorjenem času na planino, a pokojnika ni bilo, dasi je vedno držal dano besedo. Že to je bilo sumljivo. V petek so ga šli iskat. Isti dan je šel tudi pastir na Bratovljo peč, kjer je našel njegovo kapo, palico in nahrbtnik ob robu prepada, njega pa nikjer. Pogledal je — ležeč na trebuhu — v do 300 m globok prepad, kjer je videl njegovo truplo ležati v globočini. Takoj je odhitel pastir v Gorje povedat, da je Marovtov doktor ponesrečil. Še v petek so odšli Gorjanci po njega, ali ga niso mogli spraviti radi nepristopnega prepada domu isti dan, ker jih je noč prehitela. Šele v soboto so ga opoldne pripeljali v mrtvašnico. — Pokojnik je bil plemenit in nesebičen mož v pravem pomenu besede. Vsakemu je z največjim veseljem postregel in pomagal. Skrbel je bolj za druge kakor zase. Koliko je imel kot tajnik kmet. podružnice opravka, vedo vsi Gorjanci, a prav bodo cenili njegovo delo šele zdaj po njegovi smrti. Posebno v sadjarstvu, v katerem je bil on strokovnjak, je Gorjancem pomagal z besedo, izgledom in dejanjem že nad 20 let. Na domačem domu je v tem oziru vse preobrnil in preuredil. In vsakemu drugemu je rad sam sadil drevesa, jih precepiljeval in obrezoval in zato ni zahteval nobene hvale in nobenega priznanja ali

celo zaslužka. Njegovo delo se bo poznalo še čez 50 let. Posebno Gorjanci se ga bodo vsako jesen spominjali, ko ne bodo mogli svojih dobrih hrušk in jabolk — vse delo ranjcega — tako dobro spraviti v denar. Pogreb njegov v nedeljo popoldne je pokazal, kako priljubljen je bil. Bralno društvo, gasilno društvo in nebrojna množica domačega in tujega ljudstva mu je skazala zadnjo čast. Mir in pokoj plemeniti duši! — Končno je treba omenjati, da je samomor popolnoma izključen. Preveč je ljubil svojo ženo in svoje otroke. Tudi bi ne bil svoje palice in nahrbtnika tako lepo odložil, nego bi bil vse vrgel od sebe. Gotovo je ob prepadu počival, in ker mu je bilo vroče, je raz sebe djal vse nepotrebne stvari. Morebiti je zaspal in se v spanju prevagal v brezno ali pa se mu je pri pogledu v globočino v glavi zavrtelo. Brez nahrbtnika ni šel na daljšo pot, in ker ga je imel zdaj s sabo, je skoraj gotovo, da je bil namenjen proti domu obiskat svojo družino, katere že ni videl teden dni.

— Iz kmeta za kmeta — poziv slovenskim dljakom štajerskim. Na slovenskem štajerskem se je pričelo med slovenskimi kmeti veselo gibanje. Kmetje se za vedajo svoje moči in začeli so tresti na verigah, v katere jih je vkoval klerikalizem. Brez dvoma bodejo kmetje strli te verige. Treba jih je le navduševati, da vztrajajo tako dolgo, da bode zadnji kmet oproščen klerikalnih vkov. To navdušenje širiti mej kmeti pa so poklicani dijaki, zlasti visokošolci. Večina teh je kmečkega rodu, pozna žalostne razmere na kmetih in ve, kako kmet stoka pod klerikalnim jarmom. Lepa naloga čaka dijake v počitnicah. Naj ponudijo kmeta, da je njemu rešitve le pričakovati, če se socialno organizuje in ustanovi kmetijske organizacije pod vodstvom kmetov, držeč se gesla: „Kmet s kmetom, gospod z gospodom“. Naj širijo dijaki napredne časopise med ljudstvom in naj opozarjajo na to, da se ne gre dandanes za vero, marveč za premoč in prevlado duhovnikov v javnem političnem življenju. Dijaki v vsakem sodnem okraju naj se združijo in razdele agitacijo. Z živo besedo naj unemajo kmete za kmečko stanovsko organizacijo na narodni podlagi. Kjer je le mogoče, naj osnujejo „Slovenska kmečka društva“, ki pospešujejo omenjeno organizacijo. Navodila za to dobijo pri „Slov. kmet. društvih“ v Šmarju pri Jelšah in v Gornjem gradu. Na veselo delo torej, vrli kmečki sinovi, pomagajte svojim očetom boriti se za pravice in korist kmečkega stanu in pomagajte osvoboditi kmečki stan pogubonosnega klerikalizma. Slovenski kmečki dijak naj ima pred očmi geslo: Iz kmeta za kmeta. Iz kmetškega stanu je izšel, za kmetški stan naj deluje.

— Šolska razstava na o. kr. umetno-obrtni strokovni šoli. Kakor smo svojim čitateljem že sporočili, je ta dni na tukajšnji umetno-obrtni strokovni šoli (Zatiški dvorec, Stari trg) razstava šolskih del. Razstava ima namen, pokazati obiskovalcu končni rezultat pouka, ob enem pa mu predložiti, v koliki meri je zašla moderna struja v šolo in kako se ponaša v okviru učnega načrta. Zastopani so vsi oddelki zavoda s svojimi deli. Posebno mnogobrojne so raznovrstne risarije. Povsodi se opazja vpliv moderne struje. Dolgočasno kopiranje po mrtvih, starih gipsastih modelih je skoraj popolnoma izginilo ter se umaknilo risanju po naturi, bodisi po rastlinah, bodisi po živalih ali po človeku. Povsodi vidi oko mnogo barve in mnogo življenja. Poleg pravih naravnih studij opazamo na mnogih listih takoj tudi uporabo, t. j. stiliziranj dotičnega objekta. Tako postopanje močno pospešuje samostojno mišljenje učenca in vzgaja čestokrat nepričakovane rezultate. Risarije oddelka za umetno vezenje in čipkarstvo se seveda v prvi vrsti ozirajo na rastlinski ornament. V skoraj neizčrpnih množini nam predstavljajo rastlinske motive v različnih risarskih tehnikah, uporabljenih na poklic učenk. Med njimi se nahajajo nekatera jako lepa dela, ki pričajo o nadarjenosti, pridnosti in izrednem barvenem čutu. — Rišebe učencev, naravne studije, kopije in detajli, so isto tako v velikem številu razstavljeni. Oddelki za stavbinsko in pohištveno misarstvo, strugarstvo, rezbarstvo in podobarstvo kažejo v svojih strokovnih risarijah toliko mnogo vrstnost, svežost in spretnost, da opravi-

čujejo najboljše nade. Tu vidimo prvič tudi studije po živem človeškem telesu, cele in polovične akte ter studije po človeški glavi. Zraven risarij vidimo dobro pogojene izdelke pouka v modeliranju, katerim je tudi na vadno predmet kak naradni objekt, rastlina ali žival. Mnoga modeliraka dela so žgana, druga pa vlija v gips. Praktiška dela učenk so jako lepa, in se raztezajo na vse predpisane tehnike. Od priprostitih Holbeinovih ubodov do bogatega slikanja z iglo, od finega belega vezenja do najfinjših čipkar-skih obodov — vse je zastopano. Vmes je mnogo uporabnih objektov, stenske preproge, blazine, zastori itd. Izdelki učencev so v mnogoterih ozirih zanimivi. Povsodi opazjamo, da je delo jako skrbno izpeljano, da je konstrukcija premišljena in pravilna, oblika pa rezultat treznega znanja. Moderni slog je uporabljen pri stenski omarici iz zelenega hrastovega lesa z lepimi intarzijami, pri omari za smodke, ki je iz imitiranega mahogonija, pri raznih stoličkih in mizicah itd. Na starejše vzorce se naslanja lična postelja z omaro in umivalnikom. Rezbarski izdelki tudi kažejo moderno strujo ter se odlikujejo po strogi rezbi in prijetni obliki objektov. Istotako nas zadovoljujejo izdelki podbarskega oddelka, ki je med drugim razstavil veliko Kristovo podobo za razpelo. Ako končno še omenjamo različnih finih strugar-skih drobnin in ličnih pletenih izdelkov, stolov, torbic itd., smo v velikih potezah očrtali razstavo. V detajle se ne moremo spuščati, te more pregledati le obiskovalec sam. In obisk razstave pa priporočamo nujno vsakemu prijatelju našega umetnega obrta. Dobil bode v njej obilo zanimivega in se prepričal, da je med našo mladino mnogo nadobudnih talentov, od katerih nam je pričakovati najlepših uspehov. J.

— Odbor društvene bolniške blagajne o. kr. neerari čnega poštnega osobja na Kranjskem, Primorskem in Dalmaciji je izvolil dne 2. julija t. l. iz svoje srede za nadaljnjo dobo 3 let svojim načelnikom g. Frana Fajdiga o. kr. poštarja v Sodražici.

— Z Bleda smo prejeli tale dopis: „Ker se čuje, da se še vedno prijavljajo slučajji škrlatinke na Bledu, izjavlja podpisano županstvo, da so take govorice popolnoma neutemeljene, ker je po zdravniških uradnih izkazih tudi že zadnji bolnik bil pred nekoliko dnevi kot popolnoma zdrav oglašen. Pripominja se pri tej priliki da je tudi ljudska šola že čez 14 dni zopet odprta“. Županstvo Bled dne 7. julija 1901.

— „Der Süden“, glasilo za politične, kulturne in gospodarske koristi Hrvatov in Slovencev, ki so ga leta 1898 na Dunaju ustanovili nekateri hrvatski in slovenski poslanci, je po sklepu ustanovnikov koncem junija tekočega leta nehal izhajati. Ker je za list še mnogo stroškov poravnati, prosi upravništvo lista one gg. naročnike, ki so za l. 1899. ali 1900, 1901 na dolgu, da blagovolé zaostalo naročnino čim preje poslati pod naslovom: „Der Süden“, Wien, I. Plankengasse 4.

— Društva avstrijskih železničnih uradnikov skupina v Ljubljani zborovala je včeraj popoldne pri Maliču, da voli novo predsedstvo, ker je dosedanje odstopilo. Voljen bil je predsednikom gosp. Ivan Svetek, višji oficijal južne železnice, I. podpredsednikom g. Viktor Hrašovec, oficijal c. kr. državne železnice in II. podpredsednikom g. Jos. Kosmath, adjunkt južne železnice. Pri dopolnilnih volitvah v odbor bil je zopet voljen gosp. Makso Jeglič in novovoljen g. Fran Kokalj oba adjunkta c. kr. državne železnice.

— Cesarja Frana Jožefov jubilejski most. Pretekle dni so pričeli odstranjevati lesene opore in odre pod obokom tega mostu, tako da se kaže isti deloma že popolnoma prost. Zgoraj pa so se pričela zadnja betonska dela. Ob straneh nosi zgradba ob voglih izbočeno okrasbo z napisom „Viribus unitis“.

— Demoliranje. Na oglu šentpeterske in prihodnje Miklošičeve ceste pričeli so te dni podirati ostanek starega poslopja, za jedno pa so se po prisiljenosti pričela izkopavati tla v širokosti kanala, ki se bo ondi zgradil pričeni od justične palače, dalje.

— Olepšanje šentjakobskega nabrežja. V teku tega poletja se bode to bode to nabrežje primerno reguliralo in olepšalo. V ta namen odstranili bodo vse ondi se nahajajoče starinarske in druge barake z vso šaro in nesnago.

— Na ulici porodila. V soboto ponoči je na Marije Terezije cesti delavka I. Š. iz Golnice porodila otroka, in ga je sama v predpasniku zavitega prinesla na policijsko stražnico na Radeškega cesti. Policaji so poklicali na pomoč babico Ivano Ogrinovo. Iz stražnice so porodnico prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

— Tatvine. Tesarskemu pomočniku Alojziju Lenarčiču v Stepanovi vasi je ukradel neznan tat suknjič in 2 K. — Imetniku fonografa v Lattermannovem drevoredu je ukradel plesarski pomočnik S. V. 6 K in je hotel pobegniti. Bil je ujet.

— V gostilni sta se stopla črevljara I. P. in neki brambovec. Slednji je udaril prvega po nosu, da se mu je kri vlija. Črevljara je vojaka zmerjal.

— Pazite na otroke. Posestnik A. P. je pustil brez nadzorstva včeraj zvečer svojega 3 leta starega otroka na ulico. Otroka bi bil skoraj neki fjakarski hlapec povozil.

— Izgubljene stvari. Šivilja A. Z. je izgubila na poti po Prešernovih ulicah skozi Špitalske ulice do stolne cerkve zlato zapestnico. — Šivilja A. G. je izgubila nekje v mestu zlato verižico in zlat medajlon. — Neki uradnik je izgubil v mestu črno usnjato denarnico s 6 petaki.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Telefon šte. 99. Od 28. junija do 4. julija je dela iskalo 13 moških delavcev in 44 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 15 moškim delavcem in 42 ženskim delavkam. Stanovanja 1 ponudba. 86 delavcem je bilo 60 odprtih služb nakazanih in v 37 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 7 moških delavcih in 30 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 4. julija je došlo 1477 prošelj za delo in 1348 deloponudeb, 2474 delavcem je bilo 1386 odprtih mest nakazanih, in v 940 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj: 1 graščinski vrtnar, 1 oženjen majar, 2 trgovski slugi, 1 točaj, 1 voznik pive, 1 kočijaž 8 konjskih hlapcev, 1 tovarniški delavec, 1 šivilja, 3 natakarice, 2 sobarici, 6 deklic za vsako delo, 1 žena k otrokom, 9 deklic k otrokom, 5 dobrih kuharic, 2 gostilniški kuharici, 3 kuhinjske deklice. Vajenci za trgovine in obrte. Službe iščejo 3 pisarji, 1 stenograf, skladiščnik, 1 trgovski pomočnik, 1 pisarniški sluga, več trgovskih prodajalk in drugih poslov.

* Cirkus Barnum & Bailey je imel na postaji Benthon v ruski Šleziji nesrečo. Dva vlaka sta došla ter sta se baš praznila, ko je došel še tretji te se zaletel v drugi vlak. Troje vagonov je bilo razbitih in drugi vlak potisnjen v skladiščno postajno poslopje. Ubiti sta bili 2 osebi, 7 pa ranjenih oseb. Tudi 10 konj in ponijev je bilo ubitih. Predstava pa se je vršila vendar-le. Kriv nesreče je strojevodja tretjega vlaka, ker je zapeljal na napačni tir!

Telefonska in brzojavna poročila.

Kostanjevica 8. julija. Pri občinskih volitvah je zmagala napredna stranka. Včeraj je bil Globočnik enoglasno voljen županom.

Zadar 8. julija. Deželni zbor je sprejel Klaičev predlog glede uvedanja hrvatskega notranjega uradnega jezika pri civilnih oblastvih in Biankinijev predlog glede jednakega uvedanja hrvatskega jezika pri sodiščih.

Dunaj 8. julija. Iz Sofije je došlo poročilo, da je državno pravdnništvo obtožilo načelnika macedonskega komitēja, Sara favova in več odbornikov radi znanih političnih umorov v Bukureštu. Zaradi komplota zoper kralja Korola ni državno pravdnništvo dvignilo obtožbe.

Praga 8. julija. V Mladi Boleslavi je falirala firma Bezensky. Pasiva znašajo 800.000 gld. Prizadetih je več bančnih firm.

Lvov 8. julija. Deželnemu maršalu grofu Badeniju so se poklonili včeraj načelniki okrajnih zastopov. V svojem govoru je grof Badeni povedal, da misli kot deželni maršal odstopiti.

Berolin 8. julija. Cesar ni potrdil liberalnega mestnega svetnika Kauffmanna kot drugega župana. To obuja toliko večjo senzacijo, ker je ministrstvo cesarju predlagalo, naj Kauffmanna potrdi. Sodi se, da to ne ostane brez konsekvenc.

Umri so v Ljubljani:

Dne 4. julija: Neža Terdina, kuharica, 75 let, sv. Petra cesta št. 18, ostarelost.

V otroški bolnici:

Dne 4. julija: Antonija Kevničar, delav čeva hči, 5 let, škroflji.

V deželni bolnici:

Dne 1. julija: Fran Jarc, mizar, 19 let, jetika. — Anton Jereb, kajzarjev sin, 171 et, vnetje obistij. — Ivan Logar, dninar, 51 let, ostarelost.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 800-9 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm.

Julij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 14. urah
6	9. svečer.	736.7	16.4	sl. svzhod	del. oblak.	07 mm
7	7. zjutraj 2. popol.	737.9 737.3	12.4 23.3	sl. svzhod sl. jvzhod	megla del. jasno	07 mm
8	9. svečer	738.1	17.2	sl. jvzhod	skoro jas.	00 mm
8	7. zjutraj 2. popol.	739.4 737.6	13.8 24.5	sl. jug sl. jvzhod	megla pol. oblak.	00 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 17.6° in 17.6°, normale: 19.4° in 19.3°.

Dunajska borza

dne 8. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	89.05
Skupni državni dolg v srebru	98.95
Avstrijska zlata renta	118.30
Avstrijska krona renta 4%	95.65
Ogrska zlata renta 4%	118.20
Ogrska krona renta 4%	92.90
Avstro-ogrski bančni delnice	1641.—
Kreditne delnice	636.—
London vista	239.50
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.42 1/2
20 mark	23.44
80 frankov	19.04
Italijanski bankovci	91.05
C. kr. cekini	11.26

Marija dr. Janova naznanja v svojem imenu in v imenu svojih nedo-
raslih otrok, da je njen mož, oziroma
oče, gospod

dr. Ivan Jan

upokojeni magistratni tajnik ljubljanski
na planini „Klek“ padel čez skale in se
ponesrečil.

Naj v miru počiva! (1463)

V Gorjah, dne 5. julija 1901.

Košnja!

Travniki ob izjanski cesti od bo-
taničnega vrta naprej proti Ljubljani se
odda, da se pokosi.

Več pove Anton Zabukovec, Breg
št. 1. (1433-3)

G. g. Žnideršič & Valenčič

prva kranjska tovarna testenin

Ilir. Bistrica.

Čast je sporočati podpisaniemu trgovcu v svojem in svojih kolegov imenu, da
se z Vašimi testeninami popolnoma zadovoljujemo. Naši odjemniki hvalijo, da nismo
imeli še tako dobrih testenin.

Zatorej se vam tudi zahvaljujemo:

Anton Vrčon, Anton Brbuč, Ivan Jerkič, J. Vodopivec, Alojz
Kosovel, Josip Mrevlje, Alojz Hrobat in F. Birska.

Sprejmite to v zahvalo Svoje delavnosti na obrtniškem polju.

Z velespoštovanjem

Anton Vrčon

kot vodja vseh teh trgovcev.

(1402-2)

Krepak deček

poštenih starišev se takoj vsprejme za
učenca v špecerijsko trgovino. (1455-2)

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Brockhaus-Lexikon

najnovejša jubilejna izdaja je za 50 gl.
proti gotovemu plačilu na prodaj.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«. (1454-2)

Učenec

za špecerijsko trgovino se takoj vsprejme.
Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

V hiši št. 20 na Rimski cesti
se odda s 1. novembrom t. l.

lepo stanovanje

s štirimi sobami. — Poizve se v pisarni
F. Supančič-a istotam. (1413-3)

Prostovoljna dražba

pohištva, oprave, knjig, čas-
nikov itd.

bode

v četrtek, dné 11. julija t. l.

ob 9. uri dopoldne

v Križevniških ulicah št. 6

II. nadstropje.

(1460)

Skrilje, dné 20. novembra 1900.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j. r. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevice, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Dobro ohranjeno in po nizki ceni je
na prodaj:

1 landaver, 1 odprta kočija,
1 voz (break) za 8 oseb

pri

J. Vičič-u v Postojini.

(1459-1)

Več tkalk

za Tirolsko se išče za
takojšnji vstop.

Prosilke naj izroče svoj naslov uprav-
ništvu „Slov. Naroda“. (1456-1)

Mlad

(1430-3)

trgovski pomočnik

popolnoma izučen v trgovini z železnino,
s špecerijskim in manufakturnim blagom,
želi svojo dosedanje službo premeniti.
Ponudbe naj se blagovolijo poslati na
upravništvo „Slov. Nar.“ pod šifro „Ivan“.

Proda se

eventuelno dá v najem proti primerni
kavciji večja in dobro vpeljana

trgovina

z mešanim blagom na deželi.

Kje? pove upravništvo »Slovenskega
Naroda«. (1428-2)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
(40—28)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Antonija Brabenec roj. **Frühbauer** naznanja globoke žalosti potrta v
svojem kakor v imenu svojih sinov **Ivana, Viktorja in Josipa**, svojih sester
Marije Neumann roj. **Frühbauer** in **Terezije Frühbauer**, svojih svakov
Josipa in Martina Brabence, svojih svakinj ter vseh drugih sorodnikov, tužno
vest, da je nje dragi iskrenoljubljeni soprog, oče, brat, svak in stric, preblagorodni gospod

inženier

Ivan Fran Brabenec

inšpektor c. kr. zas. juž. železnice, ter načelnik inženerskega odseka v
Mariboru

danes, zjutraj ob 3/4. uro po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi, v 65. letu
svoje dobe Bogu udano preminul.
Zemeljske ostanke našega ranjcega bodo v ponedeljek, dne 8. t. m. ob
10. uri dopoldne v hiši žalosti, Reisergrasse št. 15, slovesno blagoslovili, potem pa od-
peljali na južni kolodvor, ter prepeljali v Polno (Češko), kjer jih polože v rodbinsko ra-
kev k zadnjemu počitku.

Sv. requiem se boče bral v petek, dne 12. t. m. v frančiškanki cerkvi. (1458)

Maribor, dne 6. julija 1901.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Filijala za Ogersko:

Dunaj, l., Giselastrasse 1 | Pešta, Franz-Josefpl. 5, 6

v hiši društva.

v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1899 kron 177,060.451—
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1899 „ 34,259.092—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od obstajanja
družbe (1848) 383,793.888—
Med letom 1899 je društvo izpostavilo 5838 polic z glavnico 56,097.103—
Za specialno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dné 31. decembra 1899
založilo vrednostnih papirjev v znesku (2338—9)

nom. kron 20,359.000.—

pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje
brezplačno

glavna agentura v Ljubljani pri Guido Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

!Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski raz-
stavi 1898. leta. (488-5)

Podpisanec priporoča svojo zalogo pristnega dobro oblezanega

konjaka iz dolenskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na

ter pelinkovca.

užgani probek

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolensko.

Dobiva se pri g. J. Praunseiss-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Američanske trtnice!!!